

Ugodna pomota.

Spisal Ivo Trošt.

Matija Benko je oral za proso poleg gozda. Toplo se je oziralo solnce na zemljo, in marljivi orač je otiral znoj kar z dlanjo in z rokavom s čela. Hlapec Jože je poganjal konje ter veselo žvižgal v pomladno jutro, ko se mu je zdel širni svet tako praznično nakinčen in slovesno miren: „Hi-i! Ho-o! Ho-o-ot! Ho-o-ot!“ Pa sta bila konjiča na obronku njive. „Ho-o! Hi-i! Ho-o-ot!“ In že je obračal oralo na drugem koncu. Oranje se jima je tako odlegalo, kakor da bi pisar pisal po papirju.

Kar vstane v bližnjem gozdu vrišč in krik preplašenih vran, vmes pa klici: „O-jej, o-jej! Ma-ma, mama-a-a!“ To pa le poredkoma, zakaj: „Kra-kra-kral-kral-kral-kra-kra, kri-kri-kra-ra!“ to je odmevalo močnejše.

Benko veli ustaviti konje in gleda natančno v gozd, da bi videl, kaka krivica se godi razkačenim vranam, ki sicer ne vpijejo tako niti v najhujši vročini. Tudi hlapec je gledal in oba sta poslušala, a ničesar nista mogla dognati, dasi je trdil Jože, da je njegovo oko bistro kot orlovo, če ne še bolj.

A ker se je krik razlegal vedno z enega mesta in iz enake oddaljenosti, sta sklenila, da pogledata bližje ptičji prepir. Benko se je celo domislil kakor je nedavno čital v časnikih, da je orel pobral materi na polju spečega otroka in ga odnesel v zračne višave, od tam pa v skrito svoje gnezdo. In misel, da bi utegnil preprečiti podobno nesrečo, ga je gnala silneje nego radovednost v gozd mirit ptičji razpor.

Hlapec je s konjema stopil v bližnjo senco, on je pa ogrnil jopič in jo ubral za glasom v gozd. Kmalu je bil na znani poti in se bližal urnih korakov mestu nesreče. Prijetno so se vsipali solnčni žarki skozi novo ozelenelo listje na drevju, in kakor po pisani preprogi je stopal Benko po volnem mahu. Mudilo se mu je, da bi skoro spotoma pozabil sapo.

Na visokem gabru vidi slednjič čuden prizor: Sosedov Francek krčevito objema deblo z rokami in z nogami gorj pod samim vrhom. Vrana mu je kakor zbesnela strgala z glave pokrivalo, z enako hudobnim namenom mu je potegnila celo od zadaj „platno“ skozi hlačni razpor, potem se je pa lotila z vztrajnostjo, s kljunom in kremplji obdelovati Franckovo glavo, da so leteli kosmiči od nje kakor cvetje z ocvetajoče jablane v prijaznem maju. A njene perutnice so se morale tudi udeležiti skupnega dela: kakor trda polena so udarjale po njegovih plečih in po hrbtu in — koder je priletelo. Ali ko se utruji prva ptica, pride druga, tretja, četrta . . . cela jata, vse črno in nadaljuje z glasnim „kra-kra-kral-kral“ obirajoče in razbijajoče delo. Francek je kričal do hripavosti, a njegov krik se je komaj čul iz trušč razkačenih vran.

Benko si ni mogel stvari razložiti kakor tudi ne pomagati dečku. Plezati ni znal, tudi moči ni imel na starost več tiste, da bi se dolgo vzdržal od tal brez omotice. Samo misel mu je še ostala z vso grozovi-

tostjo, da so morda vrane kje pobrale Francka in ga vlekale na drevo, v gnezdo. Ali ni gnezda gori v vrhu? — Tukaj se mora nekaj ukreniti, je sklenil, in sicer naglo, da vrane dečka ne oključujejo do škode; ni pa vedel, kako naj ukrene. Zato začne v obupnosti kričati na vse grlo, nabijati po deblu s kamenom, majati šibkejša drevesa v okolici, metati kvišku klobuk in poditi ptice od dečka. Francek je izpoznal sosedov glas: „Beži, beži! Spusti se dol! Drži se in urno se spuščaj, Francek. Ko boš nižje, se med veje ne bodo upale za teboj, pa jih tudi ložje prepodim! Beži, beži! Samo beži!“ Nič ni pomagalo.

Francek se zaradi strahu ni upal geniti.

Hlapec v senci je slišal krik in mislil, da je sedajle v nevarnosti celo njegov gospodar. Urno priveže konja h grmu in hiti na pomoč.

Francek se je sicer počasi pomikal po deblu navzdol, toda vrane niso imele z njim zaradi tega prav nič usmiljenja. Oskubile so mu bile že skoro vse lase z glave, a niso vedele, da ga boli koža, da že celo krvavi Francku koža in da mu gorka kri curlja po licih in po čelu. Tudi ušesa so cvetela rdeče, in vrane so menile, da jih je Bog samo zato podaril Francku, da mu jih sedajle potržejo in požro nenasitni njihovi kljuni in — ne vem, kako bi se vse končalo s sosedovim Franckom, da ni vran preplašil s krikom in vikom pod gaber prihitevši Benkov hlapec, ki je takoj vedel, na katerem koncu je tu pomoč.

Kakor bi trenil, je potegnil črevlje z nog, in prej nego je vedel Benko, kaj namerava, je že plezal po gabru. Večina kričavih ptic je sicer zdaj odletela, ena ali dve sta pa kljuvali sedaj hlapca in Francka, seveda ne posebno dolgo. Francek se je naslonil hlapcu na ramo in naglo drsal z njim po deblu. Omahnil je krvav in onemogel na mehko trato pod drevesom, odloživši vrečico, ki jo je držal ves čas varno v roki poleg sebe. Ali tudi semle je priletela vrana in se lotila — vrečice. Zakaj?

Benko bi se bil najrajši zjokal do milih solz, ko je videl tako zdelanega dečka. Zato vpraša: „I, kaj pa imaš tako dragocenega v vreči, da celo ptici tako jako diši?“

Francek molči. Toda hlapec pokaže na gabru vranje gnezdo, v vrečici pa vranja jajca, ki jih je ukradel Francek skrbni ptici. A Benko je mislil doslej, da je rešil nesrečnega dečka, ki so ga nekje ukradle vrane. Izpoznal je, da je otel maščevalnim krempljem le grdega tatu. Najrajši bi mu bil vrhu vseh bolečin še sam priložil par gorkih za neuspelo junaštvo, zakaj jezilo ga je, da se je tako pomotil.

„Srečna, ugodna je zate ta-le pomota, fant, vidiš, ali da sem vedel prej, kaj si, bi te bil pustil maščevalni pravičnosti razkačenih ptic gori pod gabrovim vrhom. Drugega nisi zaslužil, pomni!“

Iz vreče je moral izložiti vsa ukradena jajca in počakati, da jih je ptica znesla nazaj v gnezdo. Potem je moral poslušati še zatožbo, ki bo zanjo moral doma pri mami dostati kazen, ker stika za ptičjimi gnezdi in slednjič misliti v strahu, kako se prikaže tako-le zdelan domov.

Ali izpozna Francek krivico, ki jo je naredil vranam? Morda ga izpaletuje nesreča, iz katere ga je rešila samo slučajno — ugodna pomota sosed Matije Benka.